

ВПЛИВ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ НА ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТОК ФІНАНСОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

¹Вінницький навчально-науковий інститут економіки Західноукраїнського національного університету

Анотація. У статті обґрунтовано тлумачення такого поняття як «фінансовий потенціал». Охарактеризовано основні аспекти впливу глобалізації на формування та розвиток фінансового потенціалу підприємства, а також можливості ефективного управління економікою країни шляхом удосконалення фінансового потенціалу підприємства.

Ключові слова: фінансовий потенціал; глобалізація; фінансова глобалізація.

USE OF INFORMAL EDUCATION IN THE SYSTEM OF IMPROVING PERSONNEL POTENTIAL OF THE ENTERPRISE

Abstract: The article provides an interpretation of the concept of "financial potential." It characterizes the main aspects of globalization's influence on the formation and development of a company's financial potential, as well as opportunities for effective management of the country's economy through the enhancement of a company's financial potential.

Keywords: financial potential; globalization; financial globalization.

Глобалізація, що стала неодмінною складовою сучасного світу, суттєво трансформує умови функціонування підприємств на всіх етапах їхнього розвитку. Однією з основних сфер, що відчуває вплив цього процесу, є фінансовий потенціал підприємства. Глобальна економічна взаємодія розширює можливості суб'єктів господарювання, але водночас ставить перед ними виклики, пов'язані з необхідністю адаптації до нових реалій та зміни стратегій управління фінансами. Дослідження впливу глобалізації на формування та розвиток фінансового потенціалу підприємства відображає суттєві трансформації в сучасному бізнесі та вимагає ретельного аналізу для ефективного управління фінансовими ресурсами підприємства в умовах глобального ринку.

Багато досліджень фокусуються на аналізі сутності поняття фінансового потенціалу, і ця тема отримала велику увагу як вітчизняних, так і зарубіжних вчених. Серед них можна виокремити праці таких дослідників, як Т. Назарова, П. Бондаренко, В. Міщенко, П. Перерва, А. Яковлев, Н. Давиденко, В. Герасимчук, І. Бланк, Н. Краснокутська, Г. Ситник, І. Шовкун, І. Марченко, Дж. Сідел, Е. Брігхем, А. Дараган та інші. Проблематика оцінки фінансового потенціалу підприємств вивчалася в роботах С. Бардаша, Н. Виговської, О. Капіноса, П. Кулікова, О. Маслака, Б. Самородова, І. Сауха. Проте, незважаючи на численну кількість праць, присвячених фінансовому потенціалу підприємств, існують різноманітні чинники впливу, які свідчать про необхідність подальших досліджень та врахування усіх змін.

Досить важким та нестабільним для українських підприємств став 2022 рік. Початок військової агресії проти нашої країни, змусив велику кількість суб'єктів господарювання переоцінити свою діяльність та врахувати всі фактори впливу, для отримання прибутку, та поряд з цим слідкувати не лише за власним задоволенням мети, але й, водночас, вливатися в швидкі глобалізаційні процеси світу.

Варто більш детально розглянути сутність самого поняття фінансовий потенціал. Так, Бондаренко П.В. під фінансовим потенціалом розуміє сукупність накопичених фінансових ресурсів, отриманих з різних джерел в межах законодавства та відповідно до фінансової політики суб'єкта господарювання, які сформовані внаслідок реалізації перерозподільних відносин, та такі, що перебувають у стані руху у часі та напрямах використання відповідно до стратегії та тактики суб'єкта господарювання, підтримуючи наявні властивості [1, с. 43].

Деякі автори вважають, що фінансовий потенціал – це сукупність фінансових і ресурсів, пов'язаних з фінансами підприємства. Важливими елементами є достатність ресурсів, джерела їхнього формування, оптимальний розподіл, раціональне розміщення та ефективне використання в рамках господарської діяльності підприємства [2, с. 109]. Таке визначення вказує на багатогранність інтерпретації даного поняття.

Сутність фінансового потенціалу полягає, насамперед, не стільки у наявності фінансових ресурсів у конкретний проміжок часу, як у здатності підприємства формувати та відтворювати необхідні активи у повному обсязі з мінімальними витратами та у стислі терміни. Від рівня фінансового потенціалу безпосередньо залежить рівень конкурентоспроможності підприємства – здатності підприємства конкурувати на ринках з виробниками й продавцями аналогічних товарів за допомогою забезпечення більш високої якості, доступних цін, створення зручних умов для покупців, споживачів [3]

Здійснивши аналіз наукової літератури, можна зробити висновок, що фінансовий потенціал підприємства визначається його здатністю генерувати та ефективно використовувати фінансові ресурси для досягнення стратегічних цілей та забезпечення стійкого фінансового стану. Включаючи аспекти такі як доходи, прибутковість, ліквідність, ефективність управління оборотним та основним капіталом, інвестиційну активність та здатність залучати фінансування, фінансовий потенціал підприємства визначає його конкурентоспроможність та можливість розвитку на ринку. Здатність ефективно використовувати фінансові інструменти, планувати бюджет, вести облік та адаптуватися до змін у економічному середовищі також важливі для реалізації фінансового потенціалу підприємства.

Серед вчених, що вивчають процес глобалізації, загальноприйнятим вважається той факт, що найбільш динамічним компонентом глобалізації є фінансова глобалізація. Засновано на тому, що всі процеси, пов'язані з переміщенням фінансового капіталу, можна визначити як фінансову глобалізацію. Виникнення терміну «фінансова глобалізація» пов'язують з перетворенням грошей на товар та фактичним відокремленням фінансового ринку від ринку товарів та послуг. Це призводить до того, що фінансові ринки стають визначальними у визначенні рівня розвитку країн у світі [4, с. 41].

Глобалізація має значний вплив на формування та розвиток фінансового потенціалу підприємства. Основними аспектами цього впливу є:

- зовнішні ринки та інвестиції: глобалізація відкриває нові можливості для підприємств у відносинах з міжнародними ринками та інвесторами. Здатність до пристосування глобального середовища дозволяє підприємствам залучати іноземні інвестиції та розширювати свої ринки збуту;

- конкурентність: глобалізація змушує підприємства бути більш конкурентоспроможними на світовому ринку. Це може стимулювати удосконалення фінансового управління, ефективність виробництва та інноваційність;

- валютні ризики: здійснення міжнародної діяльності підприємства пов'язане з валютними ризиками через коливання обмінних курсів. Управління цими ризиками стає важливою частиною фінансового планування підприємства;

- доступ до фінансових інструментів: глобалізація надає підприємствам доступ до різноманітних фінансових інструментів, таких як міжнародні кредити, облігації та деривативи, що може сприяти оптимізації їхнього фінансового портфеля.

- міжнародні стандарти та регуляції: глобальні стандарти та регуляції в сфері фінансів можуть впливати на фінансовий звіт підприємства, вимагаючи відповідності міжнародним стандартам фінансової звітності та правилам.

- подолання географічних обмежень: глобалізація дозволяє підприємствам перетинати національні кордони, що може сприяти диверсифікації джерел доходів та ризиків.

- вплив глобальних економічних тенденцій: глобалізація дозволяє підприємствам більше уваги приділяти глобальним економічним тенденціям, таким як зміни у світових цінах на сировину, енергії та інші фактори, що можуть впливати на їхню фінансову стабільність.

У кожному конкретному випадку вплив глобалізації на фінансовий потенціал підприємства може бути унікальним і залежить від багатьох факторів, таких як галузь, ринкова стратегія та ефективність управління.

Отже, для того щоб покращити розвиток фінансового потенціалу підприємств України в умовах глобалізації, важливо звертати увагу на можливості ефективного управління економікою країни. Розвивати стратегії, що підвищують конкурентоспроможність українських підприємств на міжнародному ринку (вдосконалення якості продукції, оптимізацію виробничих процесів та впровадження новітніх технологій); розробляти ефективні стратегії управління валютними ризиками, враховуючи коливання обмінних курсів, щоб зменшити негативний вплив на фінансовий стан підприємств; вивчати можливості залучення іноземного фінансування через міжнародні фінансові ринки, випуск облігацій та інші інструменти для покращення фінансового позиціонування; сприяти інноваціям та впровадженню передових технологій виробництва, щоб підприємства стали більш привабливими для міжнародних інвесторів та збільшили конкурентоспроможність; відповідати міжнародним стандартам у фінансовій звітності та корпоративному управлінні, щоб підвищити довіру іноземних інвесторів; залучати іноземних партнерів та сприяти міжнародній співпраці, що сприятиме обміну знаннями, технологіями та ресурсами; інвестувати в освіту та розвиток кадрів, щоб забезпечити наявність висококваліфікованої робочої сили, яка відповідає глобальним стандартам; створити стабільне та прозоре економічне середовище, що сприятиме розвитку бізнесу та збільшить довіру як внутрішніх, так і зовнішніх інвесторів. Ці кроки допоможуть Україні ефективніше використовувати глобальні можливості та сприяти стійкому розвитку фінансового потенціалу підприємств в умовах глобалізації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бондаренко П. В. Економічна сутність дефініції «фінансовий потенціал страховика». Науковий вісник. Одеського національного економічного університету. 2023. №5-6 (306-307). С. 41-46.
2. Камінська І. М., Мишко О. А., Шишка Д. С. Методичні підходи до аналізу фінансового потенціалу підприємства. Економічний форум. 2020. № 4. С.107-113.
3. Бова В.А., Хринюк О.С. Сутність фінансового потенціалу підприємства. Актуальні проблеми економіки та управління. 2017. Вип. 11.
4. Житар М.О., Сосновська О.О. Вплив фінансової глобалізації на формування фінансової архітектури. Економіка і організація управління. 2019. № 3 (35). С. 39-50.

Шкварук Діна Григорівна, викладач кафедри фінансів, банківської справи та страхування, Вінницький навчально-науковий інститут економіки ЗУНУ, Вінниця, e-mail: schkvarukdina@gmail.com.

Shkvaruk Dina H. – lecturer at the Department of Finance, Banking and Insurance, Vinnytsia Educational and Scientific Institute of Economics, Western Ukrainian National University, Vinnytsia, e-mail: schkvarukdina@gmail.com.